

kunne blive vel opdragne, og naar man derfor siger, at Embedsmanden har en berettiget Forbring i denne Henseende, da kan jeg fuldkommen støtte denne Paastand. Jeg veed vel, at den ærede Rigsdagsmand vil svare, at dette benægter han ikke, men at det er den videnskabelige Opdragelse, som er meent. Har jeg brugt den Ytring, da har jeg ikke dermed meent en Opdragelse ved Universitetet alene, men ønsket, at man vilde sætte Embedsmændene istand til at lade deres Børn undervise i de specielle Fag, der kunne passe til deres forskjellige Egener, s. Ex. i Bygningsfaget, som Chemikere, Teknikere osv. Er der Egener for den unge Mand, og hans Forældre hør paa Landet eller i de mindre Byer, hvor der ikke kan erholdes Veiledning i de Retninger, som Egenerne pege hen paa, maa han sendes til Hovedstaden eller til en anden By, hvor Saa-dant kan erholdes, og jeg troer, at det er umuligt for en Embedsmand at kunne opdrage sine Børn eller staffe dem den fornødne Uddannelse, hvis det af Udvalget Foreslaaede bliver vedtaget. Jeg troer, at den Forbring er berettiget, at en Mand skal kunne give sine Børn en god Opdragelse, og maa kunne gøres saavel af Embedsmanden, som af Andre. Naar den ærede Rigsdagsmand (C. Petersen) udtalte sig om, at den Capital, som man anvender paa et Barns Opdragelse, maa man ogsaa anvende paa det, selv naar man ikke giver det denne Opdragelse, paa dets senere Vane i Livet, da troer jeg ikke, at dette er Tilfældet; thi en stor Mængde, og maaskee han selv og jeg høre til dem, har ikke haft en saadan Anlægscapital, men maa see at staffe sig den selv. Naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) siger, at man maa finde sig i at ansee det, der er anvendt paa et Barns Opdragelse, som en spildt Capital, da er det haarde Ord; Capitalen, troer jeg, er kun spildt, naar Barnet ikke arter sig vel og ikke tilegner sig de Kundskaber, der gives det, eller rettelig nyder de Goder, som Forældrene tilbyde det, kun da er Capitalen spildt; men naar Barnet tilegner sig Kundskaber, da er Capitalen ikke spildt, og jeg troer ikke, at man bør troste en Mand, der anvender en Capital paa sit Barns

Fremgang, med at sige, „Det er en spildt Capital, men det maa Du finde Dig i, og det er kun en feil Speculation, dersom Du taber dine Penge“. Der er en saa stor Forskjel paa Begrebet Opdragelse, at den ikke vil kunne udjevnes her, men jeg maa henvise til, at i tidligere Tid herskede der her i Landet en anden Mening om den mindre Formuendes Ret til en videnskabelig Opdragelse. Det beviser Regentten, der ligger overfor Rundekirke, og jeg troer ogsaa, at de Kundskaber og den Dydighed, som derved er udviklet, skyldes vi for en stor Deel, at vi sidde her i denne Sal og raabslaae om Landets Love, vi skulle ikke mis-kjende, „at Kundskab er Magt“, — og da Enhver paa en eller anden Maade tragter efter Magt, saa ere Kundskaber for Børnene det Bedste, vi kunne give dem; det sikker deres Dydighed og Uafhængighed, de ere den Magt, vi bør høre os for.

Ischering: Disse sidste Sætninger kunne allesammen være fuldkommen sande, men de hænge ikke i allerfjerne Maade sammen med det Spørgsmaal, som her foreligger, nemlig, hvilke Lønninger der ere tilstrækkelige til at staffe Staten Embedsmænd, som den anseer for brugbare. Naar disse Embedsmænd af fri Villie have overtaget Embederne til de Lønninger, som her ere givne, da have vi ingen Afregning med dem at gjøre, med Hensyn til hvorledes deres Børn blive opdragne eller oplærte. Opdragelse er Gødet og Oplærelse et Andet; Opdragelse kan enhver Mand staffe sit Barn ved sit Samliv med det, ved at føre sig hæderligt op og ved at holde Barnet til Virksomhed og Bestjæftigelse. Det kan Enhver gjøre og det kan Enhver gjøre Krav paa; derimod at lade sine Børn oplære, det maa Enhver gjøre efter sin Skjønssomhed. Det, der er det Væsentlige for Enhver at oplære sit Barn til, er, at det saa tidligt som muligt kan komme til Selverhverv; det skylder enhver Borger sit Barn; men om man vil gaae den ene eller den anden Vej, om man troer at finde sin Regning ved for Barnets Vedkommende at anvende og udlægge en betydelig Sum, inden det selv kan komme til at erhverve sig Noget, det er en Sag, som vedkommer Forældrene,